

SPORAZUM

O

UNAPREĐENJU I ZAŠTITI INVESTICIJA

IZMEĐU

REPUBLIKE MAKEDONIJE

I

BOSNE I HERCEGOVINE

Republika Makedonija i Bosna i Hercegovina, u daljem tekstu: "Ugovorne strane",

U želji da prošire i ojačaju ekonomsku saradnju između dvije države na osnovama ravnopravnosti i uzajamne koristi;

Sa namjerom da stvaraju i održavaju povoljne uslove za veće investiranje investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane;

Uvidjevši da će unapređenje i recipročna zaštita takvih investicija po ovom Sporazumu doprinijeti stimulaciji poslovne inicijative i povećati ekonomski prosperitet objiju država;

Sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1. Definicije

U svrhu ovog Sporazuma:

1. Izraz "investicija" označava svaku vrstu sredstava investiranih u svrhu stjecanja ekonomske koristi ili u drugu poslovnu svrhu od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa zakonima i propisima ove druge i uključivat će posebno, mada ne isključivo:
 - a) pokretnu i nepokretnu imovinu, garancije kao i bilo koja druga imovinska prava kao što su hipoteke, servituti, druga prava po zakonu i licence ili druga sredstva obezbjeđenja;
 - b) udjele, dionice ili bilo koji drugi oblik učešća u kompanijama;
 - c) potraživanja novca ili bilo kojeg izvršenja koje ima ekonomsku vrijednost;
 - d) prava intelektualne svojine kao što su autorska prava i njima srodna prava, patenti, industrijski dizajni, zaštitni znaci, trgovačka imena i znanje i umijeće;
 - e) poslovne koncesije date zakonom ili po ugovoru, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, ekstrakciju i eksploataciju prirodnih resursa.

Bilo koja kasnija promjena oblika u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana neće utjecati na njihov karakter kao investicija, pod uslovom da je takva promjena u skladu sa zakonima i propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena.

2. Izraz "investitor" označava bilo koje fizičko ili pravno lice jedne Ugovorne strane koje investira na teritoriji druge Ugovorne strane:
 - a) u odnosu na Republiku Makedoniju:
 - (i) izraz "fizičko lice" označava bilo koje fizičko lice koje je državljanin Republike Makedonije.
 - (ii) izraz "pravno lice" označava bilo koje pravno lice uključujući preduzeća, kompanije, korporacije i/ili organizacije osnovane ili organizirane u skladu sa zakonodavstvom Republike Makedonije koje ima sjedište na teritoriji Republike Makedonije.
 - b) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu:
 - (i) izraz "fizičko lice" označava bilo koje fizičko lice koje uživa status državljana Bosne i Hercegovine prema zakonima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini, koje ima prebivalište ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;

- (ii) израз "правно лице" označava bilo koje pravno lice osnovano u skladu sa važećim zakonima u Bosni i Hercegovini koje ima registrovano sjedište, centralnu upravu ili glavno mjesto poslovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine.
3. Израз "приходи" označava iznos dobijen od investicije i posebno, mada ne isključivo, uključuje rojalitete, profite, kamate, dividende, prihode od kapitala, sve naknade i druge kompenzacije.
4. Израз "територија" označava:
- a) u odnosu na Republiku Makedoniju: teritoriju Republike Makedonije uključujući zemlju, vodu i zračni prostor nad kojima Republika Makedonija vrši, u skladu sa međunarodnim pravom, suverena prava i jurisdikciju nad takvim područjima.
- b) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, svu površinu, podzemlje i zračni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse;

Član 2.

Unapređenje i zaštita investicija

1. Svaka Ugovorna strana ohrabrivat će i stvarati povoljne, stabilne i transparentne uslove za investitore druge Ugovorne strane da investiraju kapital na njenoj teritoriji i dopustit će takve investicije u okviru svojih zakona i propisa.
2. Investicijama investitora bilo koje Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i pravičan tretman i uživat će punu zaštitu i sigurnost na teritoriji druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim ili diskriminatorским mjerama, ometati proširivanje, upravljanje, održavanje, korišćenje, uživanje ili raspolaganje, na svojoj teritoriji, investicijama investitora druge Ugovorne strane.

Član 3.

Nacionalni tretman i Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka Ugovorna strana će na svojoj teritoriji odobriti investicijama i prihodima investitora druge Ugovorne strane tretman koji ni u kojem slučaju neće biti manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
2. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti investitore druge Ugovorne strane, u pogledu njihovog proširivanja, upravljanja, održavanja, korišćenja, uživanja ili raspolaganja njihovim investicijama, tretmanu manje povoljnom od onog koji pruža svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo

које треће државе, зависно од тога који је повољнији за инвеститоре друге Уговорне стране.

3. Одредбе ставова 1. и 2. овог члана нису саињене тако да обавезују једну Уговорну страну да на инвеститоре друге Уговорне стране прошири корист било којег третмана, предности или повластице који резултирају из:
 - a) чланства или придруживања било којој постојећој или будућој зони слободне трговине, царинској унији, економској унији, заједничком тржишту или сличној меѓународном споразуму у којем је Уговорна страна чланица или то може постати;
 - b) споразума о избегавању двоstrukог опорезивања или било којих других аранжмана који се у цијелости или већим дијелом односе на питања опорезивања.

Члан 4.

Национализација и експропријација

1. Инвестиције инвеститора било које Уговорне стране неће бити национализоване, експрописане или подвргнуте мјерама које имају исти ефекат као и национализација или експропријација (у даљем тексту: "експропријација") на територији друге Уговорне стране, изузев у јавне сврхе, по прописном правном поступку, на недискриминаторској основи и уз брзу, адекватну и ефективну компензацију.
2. Таква компензација ће представљати прavičну тржишну вриједност погођене инвестиције непосредно прије експропријације или прије него предстојећа експропријација буде јавно позната на начин који утјеће на вриједност инвестиције, зависно од тога шта је раније. Компензација ће укључивати камату обрачунату на основу годишњег LIBOR-а за валуту у којој је извршена инвестиција, од датума експропријације до датума исплате. Компензација ће бити плаћена у слободно конвертибилној валути и учињена преносивом без одлагања у земљу коју су одредили односни тражиоци.
3. Правоваљаност било које такве експропријације и износа компензације биће предмет преиспитивања према законом прописаном поступку.

Члан 5.

Компензација за губитке

Инвеститорима било које Уговорне стране који трпе губитке, укључујући штете, у односу на своје инвестиције на територији друге Уговорне стране, услед рата или другог оружаног sukoba, револуције, државног ванредног stanja, побуне, устанка или nereda, биће од стране друге Уговорне стране одобрен третман, у погледу реституције, обештечења, компензације или другог рјешења, не мање повољан од оног који та Уговорна страна одобрава својим vlastitim инвеститорима или инвеститорима било које треће државе, зависно од тога који је повољнији за инвеститоре друге Уговорне стране.

Član 6. Transferi

1. Svaka Ugovorna strana garantovat će investitorima druge Ugovorne strane slobodan transfer uplata koje se odnose na njihove investicije u i iz svoje teritorije. Takvi transferi uključivat će posebno, mada ne isključivo:
 - a) početni kapital i dodatne iznose potrebne za održavanje i razvoj investicije;
 - b) prihode od investicije;
 - c) sredstva za otplatu kredita koji se odnose na investiciju;
 - d) prihode od potpune ili djelimične prodaje ili likvidacije investicije;
 - e) bilo koju kompenzaciju ili drugo plaćanje koji se odnose na članove 4. i 5. ovog Sporazuma;
 - f) plaćanja dobijena na osnovu riješenih sporova;
 - g) nepotrošene zarade i druge naknade državljana angažovanih iz inostranstva u vezi sa investicijom.
2. Transferi će biti izvršeni bez nepotrebnog odlaganja u konvertibilnoj valuti po deviznom kursu koji se primjenjuje na dan transfera.
3. U slučaju nepostojanja tržišta stranih valuta, kurs koji će se koristiti bit će zadnji kurs valute koji važi za konverziju valuta u Specijalna Prava Vučenja.
4. Ugovorne strane se obavezuju da takvim transferima odobre tretman ne manje povoljan od tretmana odobrenog transferima koji potječu od investicija izvršenih od strane investitora bilo koje treće države.

Član 7. Subrogacija

1. Ako jedna Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila izvrši zakonito plaćanje bilo kojem od svojih investitora, po garanciji ili ugovoru o osiguranju od nekomercijalnih rizika, koje je dala u odnosu na investiciju, druga Ugovorna strana priznat će, unatoč svojim pravima iz člana 10. ovog Sporazuma, valjanost subrogacije u korist prvonavedene Ugovorne strane ili njene agencije bilo kojeg prava ili potraživanja koje je imao investitor.
2. Ugovorna strana ili njena agencija na koju su prenijeta prava investitora bit će u svim okolnostima ovlaštena na ista prava i na isti tretman kao i obeštećeni investitor, u pogledu plaćanja koja proistječu iz tih prava.
3. U slučaju subrogacije, kako je definirano u stavu 1. ovog člana, investitor neće podnositi tužbu ili drugi zahtjev, osim ako nije ovlašten da tako postupi od strane Ugovorne strane ili agencije koju je ona odredila.

Члан 8.**Рјешавање спорова између инвеститора и Уговорне стране**

1. Sporovi između Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane bit će najavljeni u pismenoj formi. Bilo koji spor koji može nastati između jedne Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane u vezi sa investicijom na teritoriji te druge Ugovorne strane, rješavat će se na prijateljski način putem konsultacija i pregovora.
2. Ako se takav spor ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva bilo koje strane za rješavanje spora na prijateljski način, odnosno investitor može pokrenuti spor bilo pred:
 - a) Nadležnim sudom ili administrativnim tribunalom Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena; ili
 - b) Ad hoc arbitražnim tribunalom ustanovljenim prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili
 - c) Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (u daljem tekstu: "Centar") putem posredovanja ili arbitraže, ustanovljenom prema Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Washington-u D.C. 18. marta 1965. godine (u daljem tekstu: "Konvencija"), u slučaju da su obje Ugovorne strane postale članice Konvencije.
3. Nijedna Ugovorna strana neće nastaviti posredstvom diplomatskih kanala bilo koji spor koji je pokrenut pred Centrom.
4. Arbitražna odluka zasnivat će se na:
 - odredbama ovog Sporazuma;
 - zakonima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena uključujući pravila koja se odnose na sukobe zakona; i
 - pravilima i općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.
5. Arbitražna odluka bit će konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i bit će izvršena u skladu sa propisima odnosne Ugovorne strane.
6. Ugovorna strana neće se za vrijeme arbitražnog postupka ili izvršavanja odluke pozivati u vidu odbrane, prigovora, protuzahtjeva, prava na odštetu ili drugih razloga, na činjenicu da je investitor koji je strana u sporu dobio ili će dobiti, shodno ugovoru o osiguranju ili garanciji od političkih rizika, odštetu ili neku drugu naknadu za svu navodnu štetu ili njen dio.

Члан 9.**Консултације и разmjена информација**

1. Na zahtjev jedne Ugovorne strane druga Ugovorna strana će bez nepotrebnih odlaganja pristupiti razgovorima o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma.

2. На заhtjev било које Уговорне стране, размijenit će se информације о utjecaju који закони, propisi, odluke, administrativne prakse или procedure или политике друге Уговорне стране могу имати на инвестиције обухваћене овим Споразумом.

Član 10.

Rješavanje sporova između Ugovornih strana

1. Sporovi između Ugovornih strana u vezi sa tumačenjem или primjenom ovog Sporazuma bit će, ako je to moguće, rješavani putem konsultacija i pregovora posredstvom diplomatskih kanala.
2. Ako se spor između Ugovornih strana ne može riješiti na način из stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva за rješavanjem, spor će на zahtjev било које Уговорне стране бити поднесен arbitražnom tribunalu од три člana.
3. Takav arbitražni tribunal bit će konstituiran за svaki pojedini slučaj на sljedeći način. U roku od dva mjeseca od datuma prijema zahtjeva за arbitražu, svaka Ugovorna strana imenovat će једног člana tribunala. Та два člana zatim će izabrati држављанина треће државе који će по одобрењу Ugovornih strana бити imenovan predsjedavajućim tribunala. Predsjedavajući će бити imenovan u roku od два mjeseca од дана imenovanja друга два člana.
4. Ako u toku perioda određenih u stavu 3. ovog člana nisu izvršena potrebna imenovanja, било која од Ugovornih strana može позвати Предsjedника Међународног суда правде да изврши потребна imenovanja. Ако је Предsjedник држављанин било које од Ugovornih strana или је на неки други начин спријечен да обави наведену функцију, Potpredsjednik će бити позван да изврши потребна imenovanja. Ако је Potpredsjednik држављанин било које од Ugovornih strana или је такође спријечен да обави наведену функцију, bit će позван најстарији član Међународног суда правде, који nije држављанин ни једне од Ugovornih strana, да обави потребна imenovanja.
5. Tribunal će одредити свој vlastiti postupak.
6. Arbitražni tribunal donijet će своју odluku većinom glasova. Takva odluka bit će konačna i obavezujuća за obje Ugovorne strane.
7. Svaka Ugovorna strana snosit će трошкове svog člana tribunala и svog predstavljanja u arbitražnom procesu; трошкове Предsjedника и остале трошкове Уговорне стране će snositi u једнаким dijelovima. Tribunal može, међутим, u svojoj odluci naložiti да већи dio троškova snosi једна од Ugovornih strana, и та odluka bit će obavezujuća за obje Ugovorne strane.
8. Spor neće бити поднесен Међународном arbitražnom tribunalu за rješavanje spora u skladu са овим članом, ако је isti спор već достављен на rješavanje другом arbitražnom sudu u skladu са članом 8. ovog Sporazuma sve dok taj postupak još traje. Ovo не utječe на mogućnost rješavanja spora u skladu са stavom 1 ovoga člana.

Član 11.
Primjena Sporazuma

Ovaj Sporazum primjenjivat će se na investicije na teritoriji Ugovorne strane, izvršene u skladu sa njenim zakonima i propisima, od strane investitora druge Ugovorne strane poslije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Član 12.
Stupanje na snagu, trajanje i prestanak

1. Svaka Ugovorna strana obavijestit će drugu u pismenoj formi o izvršenju internih zakonskih formalnosti koje se zahtijevaju na njenoj teritoriji za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Ovaj Sporazum stupit će na snagu trideset dana od datuma slanja kasnije od dvije notifikacije.
2. Ovaj Sporazum ostat će na snazi za period od deset godina od dana njegovog stupanja na snagu i nastavit će da važi ako se ne otkáže u skladu sa stavom 3 ovog člana.
3. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj Sporazum na kraju početnog perioda od deset godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.
4. U odnosu na investicije izvršene ili stečene prije datuma prestanka ovog Sporazuma, odredbe svih drugih članova ovog Sporazuma ostat će na snazi za daljnji period od deset godina od dana prestanka.
5. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen pismenim dogovorom između Ugovornih strana. Bilo koja izmjena stupit će na snagu po istoj proceduri koja se zahtijeva za stupanje na snagu ovog Sporazuma.
6. Ovaj Sporazum važi bez obzira na to da li između Ugovornih strana postoje diplomatski ili konzularni odnosi.

U POTVRDU OVOGA potpisani predstavnici, propisno za to ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum.

SAČINJENO u SARAJEVU dana 16.02. 2001. u dva originala na makedonskom, bosanskom/hrvatskom/srpskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako autentični. U slučaju razlike u tumačenju, engleski tekst će biti mjerodavan.

Za
Republiku Maqedoniju

Za
Bosnu i Hercegovinu